

8. Oksanen A., Cvetkovic A., Akin N. та ін. Artificial intelligence in fine arts: A systematic review of empirical research. *Computers in Human Behavior: Artificial Humans*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.chbah.2023.100004> (дата звернення 12.09.2024).

9. Scott A. A Guide To Asking Robots To Design Stained Glass Windows. 2022. URL: <https://www.astralcodexten.com/p/a-guide-to-asking-robots-to-design> (дата звернення 12.09.2024).

10. Setlur V., Wilkinson S. Automatic Stained Glass Rendering. *Lecture Notes in Computer Science*. 2006. С. 682-691. URL: https://www.academia.edu/83217936/Automatic_Stained_Glass_Rendering (дата звернення 17.09.2024).

11. YUP K. What AI art means for society, according to Yale experts. *Yale Daily News*. 2023. URL: <https://yaledailynews.com/blog/2023/01/23/what-ai-art-means-for-society-according-to-yale-experts/> (дата звернення 08.09.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-488-7-27>

TO THE ISSUE OF CREATIVITY DEVELOPMENT IN ART EDUCATION ABROAD

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ ЗА КОРДОНОМ

Sylko Ye. M.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor
at the Department of Arts
T.H. Shevchenko National University
“Chernihiv Colehium”*

Силко Є. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецьких дисциплін
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка*

Sylko R. M.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Arts
T.H. Shevchenko National University
“Chernihiv Colehium”
Chernihiv, Ukraine*

Силко Р. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецьких дисциплін
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Творчий підхід, креативність – обов'язкові якості конкуренто-спроможної особистості на сучасному етапі розвитку суспільства. Так зване «дизайн-мислення» вже давно вийшло за межі професійної сфери виключно дизайнерів і закріпилося в багатьох сферах людської діяльності. Адже в основі такого мислення, такого підходу до вирішення завдань лежить саме творчість, креативність. Мистецька освіта сьогодні, на наше глибоке переконання – та галузь, де залежність від розвитку творчості й креативності є однією з найбільших.

Загальнодержавне тяжіння до європейського вектору розвитку передбачає вивчення та адаптацію закордонного досвіду у вітчизняну практику. Освітня галузь не може стояти осторонь таких процесів як органічна і невід'ємна частина культурного горизонту українського суспільства. Погляд на розвиток творчості й креативності у мистецькій освіті за кордоном складає неабиякий інтерес в контексті процесів модернізації сучасної української мистецької освіти.

Мохд Фейсал у статті «Сила мистецької освіти у розвитку творчості та інновацій» слушно, на нашу думку зазначає, що *креативність та інноваційність* стали сьогодні основними здібностями для успішної самореалізації особистості в сучасному швидкоплинному та мінливому світі. Мистецька освіта є одним із найефективніших методів розвитку цих талантів та здатна вивільнити творчий потенціал людей будь-якого віку, надаючи практичний та захоплюючий досвід; сприяє розвитку критичного мислення, вирішенню проблем і самовираженню поруч із суто навчальними методами й набуттям спеціальних навичок [3].

Таким чином, здобувачі мистецької освіти різних рівнів вчаться мислити нестандартно, відкривають для себе альтернативні погляди на вирішення творчих завдань та розширюють межі за допомогою мистецтва. Крім того, мистецька освіта розвиває здатність пов'язувати ідеї, думки та емоції, що сприяє високому ступеню винахідництва, розвитку художньо-творчих здібностей.

Цікавою й актуальною для нашого дослідження є термінологічна розвідка в контексті поняття «Творчість», що її здійснила група вчених (Free De Backer, Koen Lombaerts, Tom De Mette, Tine Buffel and Willem Elias) на сторінках іноземного електронного журналу «International Journal of Art & Design Education». Так, вчені зазначають, що загалом різноманіття визначень поняття «Творчість» пов'язане з чотирма різними потенційними дослідженнями цієї сфери: творча людина, творчий процес, творче середовище і творчий продукт (Batey & Furnham 2006 рік; Runco 2004). Частина вчених вважає Творчість синонімом «вирішення проблем», «уявою» та «навичками латерального мислення» (Steers 2009) [2].

Соціологи, художники, психологи та багато інших вчених намагалися описати і інтерпретувати творчість. Доступних ресурсів багато. Оскільки творчість має широке значення, виникла необхідність її класифікувати. Наприклад, Ерік Фромм класифікує творчість за двома критеріями. По-перше, це творча дія, за допомогою якої формуються та розвиваються здібності до образотворчого мистецтва, музики, літератури тощо. По-друге – це сукупність реакцій, які лежать в основі творчості. Ці реакції можуть не з'являтися в роботі, оскільки у кожної людини вони суто індивідуальні та залежать від особливостей психічного розвитку кожної людини. Творчі здібності можна розвивати через активацію всіх органів чуття [4].

Як бачимо, творча дія формує та розвиває здібності до мистецтва – художні здібності (у випадку із підготовкою майбутніх художників).

Питання змістовного наповнення поняття «Художні здібності» (artistic skills) стало предметом обговорення на семінарі в межах Європейського року здібностей 2023 (Евора, Португалія). Семінар зібрав професіоналів, студентів, учнів пов'язаних з мистецькою освітою, з усієї Європи та Великобританії, а також Бразилії та Ізраїлю. Його було проведено в рамках Європейського року здібностей і організовано загальноєвропейським проектом *Suannotypes*. *Suannotypes* – це альянс із розвитку здібностей у творчому секторі, що намагається розробити основу для обговорення потреб художньої спільноти у необхідних здібностях як зараз, так і в майбутньому. Його мета – зіставити те, що відбувається у навчальному мистецькому просторі сьогодні, з тим, що буде відбуватися в майбутньому робочому просторі [1].

Таким чином, мова йде про актуальну для наших реалій проблему – зв'язок мистецької освіти із життям. Розуміння художніх здібностей, таким чином, має бути значно ширшим, аніж суто технічні аспекти і охоплювати питання ранньої профорієнтації.

Аналізуючи потенціал мистецької освіти у розвитку творчості, Мохд Фейсал акцентує свою увагу на тому, що спеціальна мистецька освіта пропонує здобувачам унікальну можливість дослідити свою творчість та вдосконалити навички креативного мислення. Студенти, учні можуть виражати свій внутрішній світ не лише у загально-прийнятій словесній формі, але й через широкий арсенал виразних засобів образотворчого мистецтва, беручи участь у різних творчих формах, таких як живопис, скульптура, графіка, композиція тощо. Це допомагає їм краще усвідомлювати та встановлювати зв'язок зі своїми власними ідеями, почуттями та досвідом [3].

Отже, аналіз закордонного досвіду щодо розвитку творчості в мистецькій освіті дозволяє стверджувати, що за допомогою такої

спеціальної освіти люди вчаться не боятися приймати власну розгубленість і непередбачуваність, що часто стають каталізатором для творчих проривів. Їм комфортно занурюватися у незвідане і кидати виклик традиційним знанням. По-перше, це сприяє дивергентному мисленню, що дозволяє людям розглядати альтернативні погляди на вирішення проблеми. Також художня освіта заохочує експериментувати та ризикувати. Це створює безпечне середовище для експериментів з новими ідеями та підходами, заохочуючи їх до творчого ризику. Таке ставлення має вирішальне значення для інновацій, оскільки відхилення від усталених конвенцій часто призводить до проривів. Знайомство з багатьма формами мистецтва сприяє усвідомленню різних культур і точок зору. Це різноманіття впливів розширює творчу схему і сприяє новому мисленню, дозволяючи черпати з більш широкого кола ідей.

Література:

1. Dickinson Claire. How should we define artistic skills? 2023. URL: <https://elmmagazine.eu/how-should-we-define-artistic-skills/> (дата звернення: 07.09.2024).
2. Free De Backer, Tom De Mette, Tine Buffel, Koen Lombaerts. Creativity in Artistic Education: Introducing Artists into Primary Schools. URL: https://www.researchgate.net/publication/262902417_Creativity_in_Artistic_Education_Introducing_Artists_into_Primary_Schools (дата звернення: 25.09.2024).
3. Mohd Faisal. The power of art education in developing creativity and innovation. URL: <https://medium.com/@mohdfaisal9084/the-power-of-art-education-in-developing-creativity-and-innovation-1551564e63a3> (дата звернення: 12.09.2024).
4. Sevda Karaseyfioglu Paçalı. (2017). Development of art creativity in children. *European Journal of Education Studies*, Volume 3, Issue 9, 2017. URL: https://www.academia.edu/34290938/DEVELOPMENT_OF_ART_AND_CREATIVITY_IN_CHILDREN?uc-g-sw=35101212 (дата звернення: 09.09.2024).